Nr. 124. — Rok 5. Cena 15 groszy.

GŁOS POMORSKI

Prenumerata miejscowa: Przy odbiorze w ekspedycji 1,80 Zł. w agenturach miejscowych miesięcznie 1 85 Zł, przez pocztę przy zamówieniu przez ekspedycję naszą 2,06 Zł w prost na poczcie lub u listowego gwartalnie 6,48 Zł, miesięcznie 2,16 Zł, dla W. M. Gdańska 2,5 Guld. Gd — pod opaską w Polsce 3,50 Zł, do Gdańska 4,00 Guld. Gd. do Francji 15 fr. (z wysyłką co drug dzień 13 fr.) do Anglji 5 shil., do Stanów Zjedn. 80 cent. W razie nieprzewidzianych wypadków, jak strajki, przeszkody techniczne itd. prenumeratorzy nie mają prawa żądania niedostarczonych numerów lub zwrotu prenumeraty.

Rachunek bieżący: Bank Powiatowy Grudziądz, Bank Zw. Spół. Zarobk., Danziger Privat-Aktiebank Gdańsk i Grudziądz, Bank Polski Grudziądz Konto czekow: Gdańsk nr 2980. Konto pocztowe: Kasa Oszczędności, Oddział w Poznaniu nr. 201 198. Miejsce płatności wykonania Grudziądz.

Ogłoszenia z Polski. wiersz wysokości milimetra w dziale ogłoszeniowym na stronie 8-łamowej 12 groszy, w dziale reklamowym na stronie 1-3 łam. przed tekstem 90 groszy, wśród tekstu 50 groszy, za tekstem 40 gr dla Wolnego Miasta Gdanska wiersz m/m 3-łam. w dziale ogłoszeniowym 0,12 Guld. Gd., wiersz m/m. 3-łam. przed tekstem 0,90 Guld. Gd., wśród tekstu 0,50 Guld. Gd., za tekstem 0.40 Guld. Gd., dla Niemiec dochodzi 50% nadwyżki dla reszty zagranicy 100% nadwyżki. Za tłomaczenia 20 procent nadwyżki. — Rachunki są natychmiast płatne — Administracja nie przejmuje odpowiedzialności za terminowe umieszczenia ogłoszeń.

Rękopisów nadesłanych nie zwraca się

Dyrektor przyjmuje od godz. 10-tej do 11-tej przed południem.
Redaktor Naczelny przyjmuje od godz. 11-tej do 12-tej w południe

Redakcja i Administracja Groblowa 27/29. | Grudziądz, piątek, dnia 29-go maja 1925. | Telefon nr. 50 i 51.

Dymisja p. Thugutta.

Stare i nowe trudności ze strony lewicy w sprawie uporządkowania kresów wschodnich i wzmocnienia władz centralnych.

Nareszcie p. Thugutt podał się do dymisji. Można ją chyba teraz uważać można za fakt dokonany, bo spodziewać się należy, iż p. premjer Grabski nie będzie w swym gabinecie zatrzymywał człowieka, który zawiódł wszystkie (zresztą przesadne i nieuzasadnione) nadzieje, jakie w nim pokładano. Dymisję zapowiadano już od długich miesięcy, ale p. Thugutt do ostatnich dni z ostateczną decyzją wciąż zwlekał, a obecnie nader mglisto tłómaczy nieco raptowne jej powzięcie. Zdaje się jednak nie ulegać żadnej wątpliwości, iż do wniesienia podania o dymisję skłoniło ujawnienie faktu, że na kresach wschodnich (z których uporządkopaniem ani rusz nie potrafił sobie poradzić), zamiast poprawy dzieje się coraz gorzej. Świeże wykrycie skandalicznej afery na Wileńszczyźnie (patrz dzis. telegramy) stawia kropkę nad i, stwierdza w sposób oczywisty, iż polityka stosowana do kresów wschodnich grzeszyła wogóle niedołęstwem a specjalnie przez p. Thugutta wysuwane metody były całkowicie fałszywe.

*

Lewica z dziwnym uporem zamyka oczy na fakt, że zło, które krzewi się na naszych kresach wschodnich tkwi swemi korzeniami po tamtej, bolszewickiej stronie i że głównem zadaniem władz polskich jest pilne strzeżenie granicy, tropienie i tępienie agentów, szpiegów, zamachowców i bandytów bolszewickich. Przychodzą oni do nas przeważnie z za kordonu rosyjskiego ale pewnych wspólników i pomocników znajdowali również na terytorjum polskiem. Temu niebezpieczeństwu znowu zapobiedz było można jedynie przez silną rękę, której brak na kresach powodował, że nawykła do energicznej władzy lub do swawoli ciemna, zdziczała pod zaborem rosyjskim ludność kresowa (nie polska), łakomiła się na judaszowskie srebrniki, że budziły się w niej instynkty rozbojnicze, krwiożercze.

Dalecy jesteśmy od zalecania metod kozackich lub pruskich. Polska na wolności obywatelskiej stała, stać chce i stać będzie. Trzeba jednak właśnie dla wolności tej ostania się przeprowadzić stanowczą granicę pomiędzy swobodą a jej śmiertelnym wrogiem samowolą. A tego p. Thugutt czynić nie chciał i tego innym czynić przeszkadzał (min. Ratajskiemu i Smulskiemu).

P. Thugutt nie rozumiejąc, rozumieć nie chcąc ani istotnego stanu rzeczy na kresach (przenikanie złoczyńców z Bolszewji). ani psychologji ich ludności ukraińsko - białoruskiej (agitowanej antypaństwowo przez Rosjan i żydów). zamiast ukrócenia występków, chciał je wykorzeniać przez ustępstwa, reformy. Na te ostatnie zgodzić się można ale dopiero po poprzedniem zaprowadzeniu uspokojenia, porządku. Jego nieodzowność p. Thugutt ignorował i zamiast dążyć do wzmocnienia władzy usiłował jej jednolitość i sprawność osłabić.

Gorzej jeszcze poczynali sobie członkowie „Wyzwolenia", któremu p. Thugutt tak długo przewodniczył. Wielu posłów tego klubu robiło to samo. co płatni agenci Moskwy. nawołując bezkarnie do bestjalskich gwałtów, grabieży, podpaleń... Na radykalne położenie tamy, tego rodzaju nadużyciom „nietykalnych" przedstępców p. Thugutt też pisać się nie chciał.

*

Wiele o tego rodzajach trudnościach. jakie lewica i Thugutt stawiał na drodze uspokojenia kresów można by i może wypadnie jeszcze pomówić — ale teraz już nowa wysuwa się troska. Oto lewica ujawnia chęci wyzyskania dymisji p. Thugutta dla wystąpienia z opozycją. Teraz kiedy Państwu nieodzowna jest zgoda wewnętrzna zarówno dla przełamania przesilenia gospodarczego jak i dla stawienia czoła zakusom niemieckim na Pomorze i intrygom berlińskim na terenie międzynarodowym.

*

Lewicowe organy „Kurjer Poranny" i pepesowski „Robotnik" piszą, że nadszedł czas zespolenia się lewicy, że uczyniono wyłom w gabinecie Grabskiego.

Ten apel, te tryumfy brzmią. jak zgrzyt żelaza po szkle. Sądzimy. iż nadszedł czas. ale na to, aby całe społeczeństwo stanęło murem za tymi. którzy chcą sprawiedliwości i ładu. A jeżeli wyjście p. Thugutta z rządu ma być wyłomem. to spodziewamy się, że na wyłomie tym zobaczymy człowieka innej miary i innego charakteru, który lepiej Ojczyźnie służyć będzie.

S. M.

Wykrycie organizacji szpiegowskiej na Kresach.

Współpraca zamachowców z komitetem partji komunistycznej. — Fabryka fałszywych dokumentów. — Znowu robota sowiecka.

Wilno, 28. V. (Tel. własny). W ostatnim czasie udało się policji politycznej wykryć w powiecie święciańskim organizację szpiegowską utrzymującą wojskowy oddział lotny a stojącej w bliskich stosunkach z komitetem partji komunistycznej. Ogółem aresztowano 20 osób. Podczas aresztowania znaleziono duże składy amunicji, części karabinów maszynowych, telefony polowe itp. U aresztowanego również członka partji chłopskiej znaleziono szyfry, tajne plany o dyslokacji wojsk. tajne rozporządzenia i instrukcje partji komunistycznej oraz dane o składzie liczbowym armji. Poszczególni działacze partji komunistycznej z polecenia jej przyjechali do Wilna, by zbagatelizować rozpoczętą akcję i przeciwdziałać niezależnej partji chłopskiej. Działacze partji komunistycznej odbyli szereg tajnych konferencyj celem zatuszowania sprawy.

Dzięki jednakże energicznemu dochodzeniu wojewody, udało się ująć jeszcze jedną organizację szpiegowską na wileńszczyźnie, gdzie aresztowano 18 osób. U aresztowanych znaleziono tajne plany dywersyjne dowództwa mińskiego, kilka karabinów, 2 karabiny maszynowe itp. Organizacja ta zajmowała się wydawaniem fałszywych dokumentów dla poborowych, którzy wysłani zostali do Mińska a po ukończeniu kursów w Mińsku wracać mają do wileńszczyzny w charakterze instruktorów. **Organizacja w ostatnim czasie wysłała 300 poborowych do Mińska.**

Nowa kampanja niemiecka o granice polskie.

Niemcy domagaję się plebiscytu na terenach utraconych.

Berlin, 27. 5. (A. W.) „Berliner Tageblatt" ogłasza wielki artykuł prof. Delbrücka o niemieckich granicach wschodnich. Prof. Delbrück na podstawie wielu argumentów z czasów plebiscytowych usiłuje dowieść, że **Niemcom stała się krzywda. ponieważ na korytarzu gdańskim nie urządzono plebiscytu,** jest on zdania, że gdyby teraz urządzono tam plebiscyt, to przeszło 80 proc. ludności opowiedziałoby się za przynależnością do Niemiec. gdyż głosować by musieli także obywatele wolnego miasta Gdańska. Autor artykułu chce rozpocząć w prasie niemieckiej nową kampanję o wschdnie granice Niemiec. **Głosząc teorje, że Niemcy powinny się domagać przeprowadzenia plebiscytu w Alzacji i Lotaryngii, oraz na wszystkich innych terenach utraconych wskutek traktatu wersalskiego.**

Łotwa nie gwarantuje neutralności na wypadek konfliktu polsko-sowieckiego.

Warszawa. 27. 5. (AW) „Przegląd Wieczorny" donosi z Rigi, że minister spraw zagranicznych Majerowicz oświadczył w wywiadzie, że na wypadek ewentualnego konfliktu polsko-litewskiego albo polsko-niemieckiego, Łotwa zachowa neutralność, natomiast Łotwa nie może gwarantować neutralności na wypadek wojny polsko-sowieckiej.

Dookoła paktu bezpieczeństwa.

Głosy za wprowadzeniem w Anglji polityki izolacji.

Londyn, 27. 5. (A. W.) W londyńskich kołach oficjalnych istnieją obawy, że obecne rokowania w sprawie paktu mocarstw zachodnich nie dadzą żadnych rezultatów. „Dail Maily" zaznacza, że wobec braku widoków na dojście do skutku tych rokowań, w sferach rządowych angielskich zaznacza się coraz silniej tendencja powrotu do polityki izolacji. „Manchester Guardian" jest zdania, iż dla Anglji lepsze od paktu gwarancyjnego byłoby zawarcie sprzymierza z wielkimi potęgami morskiemi, niż mocarstwami kontynentalnymi.

Głosy za prowadzeniem polityki izolacji mnożą się z każdym dniem i są słuchane chętniej niż przedtem. Zwolennicy polityki izolacji są orjentacji niemieckiej podczas gdy politycy kontynentalni są za uzgodnieniem poglądów z Francją.

„Times" wypowiada się jak najenergiczniej za paktem mocarstw zachodnich i jest zdania, że jeżeli granice zachodnie będą dostatecznie zagwarantowane, to tem samem i inne granice zostaną odpowiednio zabezpieczone. „Times przemawia przekonywująco za paktem mocarstw zachodnich, twierdząc, że jest on jedynym sposobem wyjścia z obecnej zagmatwanej sytuacji międzynarodowej.

Ekspedycja ratunkowa dla odszukania Amundsena.

Berlin, 27. 5. (A. W.) Dotychczas niema żadnych wiadomości o Amundsenie. 4 okręty krażą na jego domniemanej drodze powrotnej, pragnąc pospieszyć mu z pomocą w razie potrzeby. Nansen utrzymuje, że niepokój o Amundsena nie jest uzasadniony. gdyż Amundsen prawdopodobnie pozostał na biegunie, aby dokonać dokładnych pomiarów i spostrzeżeń naukowych.

Waszyngton, 27. 5. (PAT.) „United Press" donosi: Prezydent Coolidge oświadczył gotowść wysłania obydwu amerykańskich okrętów powietrznych w charakterze ekspedycji ratunkowej dla odszukania Amundsena pod warunkiem, że rzeczoznawcy uznają, iż tego rodzaju ekspedycja da się uskutecznić. jednakże już obecnie opracowany jest projekt ekspedycji. albowiem dopiero po upływie tygodnia okręty będą gotowe do podróży.

Oslo, 27. 5. (PAT.) Dzienniki tutejsze donoszą, że pogoda w Kings-Bay poprawiła się. Wedle innych informacji. siostra Amundsena oświadczyła, że brat jej przed odjazdem prosił, by nie niepokoiła się o jego los przed jesienią 1925 r. ponieważ powróci on być może przez Alaskę.

Londyn, 27. 5. (PAT.) Badacz polarny Algarson. którego statek powietrzny „Islam" znajduje się w Liverpoolu, polecił przyspieszyć przygotowania do lotu do bieguna północnego celem przyjścia z pomocą Amundsenowi. Algarson jest współzawodnikiem Amundsena. Sądzi on w przeciwieństwie do Amundsena, że do lotu do bieguna północnego nie nadaje się samolot, lecz sterowy statek powietrzny.

NAPAD NA POCIĄG TOWAROWY POD WARSZAWĄ.

W pobliżu Warszawy obok 6-go posterunku dozorców toru napadli ubiegłej nocy nieuchwytani dotychczas sprawcy usiłujący ograbić przejeżdżający pociąg towarowy. Rozerwali oni przy jednym wozie plombę co w porę spostrzegł konduktor, który pociąg zatrzymał. lecz bandyci wyskoczyli z pomostów i strzeliwszy na pożegnanie do hamulcowego Wojciechowskiego zbiegli do pobliskiego lasku

KOMISJA SAMORZĄDOWA PRZY KONWENCIE SENJORÓW.

Warszawa, 2. 5. (PAT.) Dziś obradował Konwent Senjorów Sejmu. Postanowiono utworzyć nową komisję samorządową. Przeciw wypowiedziały się jedynie Związek Chłopski i Wyzwolenie.

Wczorajsze posiedzenie Sejmu.

Układy handlowe. — Budowa kolei Bydgyszcz-Szlachta-Gdynia. — Sprawa waloryzacji wkładek dolarowych.

Warszawa, 27. 5. (PAT.) W pierwszem czytaniu odesłano do komisji spraw zagr. projekty ustaw o ratyfikacji układu handlowego ze Stanami Zjedn., umowy z Austrją o wzajemnym obrocie prawnym, traktatu konsiljacyjnego i arbitrażowego ze Szwajcarją, oraz porozumienia prowizorycznego, regulującego stosunki ekonomiczne z Czechosłowacją.

Dalej Izba załatwiła w pierwszem czytaniu szereg projektów ustaw, m. in. projekt ustawy o budowie kolei Bydgoszcz—Szlachta—Gdynia.

Następnie pos. Jaworowski (P. P. S.) referował projekt ustawy o przywróceniu mocy obowiązującej ustawy o zasiłkach dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe. Najważniejszą zmianą jaka została dokonana przez komisję jest przerzucenie całego obowiązku płacenia zasiłków na skarb państwa, gdy poprzednio część pokrywali pracodawcy. W głosowaniu ustawę przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu.

W dalszej rozprawie waloryzacją wkładek dolarowych i oszczędnościowych do P. K. O. pos. Insler uważa, że proponowana ustawa załatwia tylko część zagadnienia waloryzacji, naprawiając krzywdę tylko pewnej kategorji wierzycieli, podczas gdy tymczasem fundusz emerytalny urzędników prywatnych nie podlega żadnej waloryzacji. Pos. Łypacewicz (Wyzw.) wypowiedział się za przerachowaniem wkładek dolarowych według najwyższej skali, proponując 80 proc. waloryzacji.

P. Hausner (kl. żyd.) w dłuższem przemówieniu wykazuje, że podniesiona obecnie sprawa waloryzacji wkładek oszczędnościowych jest sprzeczna z interesami państwa. — P. Moraczewski (P. P. S.) stwierdza, że omawiana materja była już rozstrzygnięta przez komisję prof. Zolla, która poświęciła jej rok czasu, naruszenie zaś lex Zoll jest rzeczą niebezpieczną, gdyż zaprowadziłoby to na manowce.

W głosowaniu przyjęto tylko poprawkę p. Łypacewicza w myśl której wkładki oszczędnościowe, należące do mas spadkowych lub stałych depozytów sądowych sierocińskich przelicza się na 50 proc., wkładki zaś oszczędnościowe, pochodzące z przerachowania na polskie marki waluty zagranicznej przelicza się na 80 proc. Pozostałe poprawki odrzucono, całą zaś ustawę przyjęto w drugiem czytaniu.

Na tem obrady przerwano. Następne posiedzenie w piątek o godz. 3 po południu.

Z komisyj sejmwych.

Sprawa wypadków w gimnazjum wileńskim.

Warszawa, 27. 5. PAT. Sejmowa komisja oświatowa prowadziła w dalszym ciągu dyskusję nad oświadczeniem p. ministra oświaty Stanisława Grabskiego w sprawie wypadków w gimnazjum im. Lelewela w Wilnie. Pos. Balicka (ZLN) wygłosiła obszerne przemówienie o potrzebie wychowania narodowego. Ten sam temat poruszył w swojem przemówieniu pos. Kujawski (Chrz. Nar.)

O naczelnych władzach obrony państwa.

Warszawa, 27. 5. (PAT.) Sejmowa komisja wojskowa miała przystąpić do dalszych obrad nad ustawą o naczelnych władzach obrony państwa, w szczególności nad rozdziałem, dotyczącym kompetencji naczelnego wodza i ministra spraw wojsk. Pos. Miedziński (Jed. Lud.) wystąpił bardzo ostro przeciwko ministrowi spraw wojsk. z powodu jego nieobecności na komisji, poczem postawił wniosek o zawezwanie ministra. Po oświadczeniu płk. Petrażyckiego, wniosek p. Miedzińskiego znaczną większością głosów odrzucono.

Zmiana ustroju pieniężnego.

Warszawa, 27. 5. (PAT.) Sejmowa komisja skarbowa na podstawie referatu pos. Manaczyńskiego (ZLN) przyjęła w trzecim czytaniu projekt ustawy o zmianie ustroju pieniężnego przez wprowadzenie 5 złotowych biletów skarbowych. Następnie komisja przyjęła w trzecim czytaniu projekt ustawy zmieniającej system monetarny w kierunku wprowadzenia srebrnych monet 5 złotowych.

Debata nad ustawą o wykonaniu reformy rolnej.

Warszawa 27 5 Pat. Sejmowa komisja reform rolnych obradowała dzisiaj w dalszym ciągu nad ustawą o wykonaniu reformy rolnej. Należy wykorzystać bieżący rok, który zapowiada się bardzo dobrze dla rolnictwa. Nowa ustawa musi być ustawa realna. W dalszym ciągu obrad nad ustawą komisja przyjęła kolejne artykuły od 45 do 49 włącznie. Postanowiono, iż służba folwarczna i gracjaliści otrzymają odpowiednie działki na rozparcelowanych terenach z tem, że jeżeli tych działów z jakichkolwiek powodów przyjąć nie zechcą otrzymają po 500 złotych tytułem odszkodowania. Dyskusję przerwano nad art. 50, dotyczącym wielkości parcel. Referent pos. Makulski (Piast) zaproponował 26 ha z tem, że na kresach liczba ta mogłaby być podwyższona do 45 ha. Pos. Poniatowski (wyzw.) zaproponował 15 ha. Pos. Nowacki. (ZLN) podzielał stanowisko pos. Poniatowskiego z tem, że liczba ta w pewnych wypadkach mogłaby być podwyższona.

Posiedzenie Państwowej Rady Kolejowej.

Warszawa, 27. 5. (PAT.) W środę, 27. maja br. odbyło się w sali konferencyjnej Ministerstwa Kolei pod przewodnictwem p. min. kolei inż. Tyszki pierwsze posiedzenie nowo wybranej państwowej rady kolejowej, na które zjechali się wybrani członkowie rady z całej Polski. Na 64 członków wzięło udział w posiedzeniu 56. Po zagajeniu posiedzenia p. minister zarządził wybory przewodniczących komitetów państwowej rady kolejowej: eksploatacyjnego, nowo budujących się linji kolejowych, oraz taryfowego, jakoteż ich zastępców i oddał przewodnictwo posiedzenia p. wiceministrowi Eberhardtowi. Po wyborach przystąpiono do porządku dziennego. Wszystkie wnioski w liczbie 18 odesłano do odnośnych komitetów. W tym samym dniu po południu odbyło się pierwsze posiedzenie komitetu eksploatacyjnego. Jutro odbędą się posiedzenia komitetów nowo budujących się linji kolejowych i taryfowego.

Fatalne stosunki w armji niemieckiej.

Z roku na rok rośnie liczba samobójstw. — Złe traktowanie żołnierzy przez zwierzchników. — Zbyt surowy kodeks wojskowy.

Komisja główna reichstagu zajmowała się sprawą samobójstw w armji niemieckiej. Sprawozdawca komisji oznajmił, że w r. 1923 zanotowano 127 samobójstw. Byli to żołnierze w wieku lat 20 do 22, przyczem 4 z nich padło ofiarą złego traktowania ze strony przełożonych. — W roku 1924 popełniło samobójstwo 2 oficerów, 60 podoficerów i 98 szeregowych, razem 160 osób, z których 6 odebrało sobie życie wskutek złego traktowania przez zwierzchników. — Powodem 48 samobójstw były wykroczenia służbowe i obawa przed karą, 45 samobójstw — zazdrość i zawód miłosny. Mówcy opozycyjni widzą w tych cyfrach dowód nienormalnego stanu rzeczy w armji niemieckiej. — Minister Reichswehry oświadczył, iż przychyla się do projektu opozycji, w myśl którego każdy wypadek samobójstwa w armji musi być oddany badaniom przez specjalną komisję z udziałem przedstawicieli parlamentu. — Następnie minister zapowiedział rewizję obecnego kodeksu wojskowego, którego surowość nie była bez wpływu na wysoką liczbę samobójstw.

Niesłychana eksplozja w arsenale mukdeńskim na Syberji.

300 osób zabitych. — 700 rannych. — Przypuszczalnie ma się tu do czynienia z zamachem. — Zamach ma podłoże polityczne. — Sprawka bolszewików.

Berlin, 27. 5. PAT. Pisma donoszą, że arsenał wojskowy w Mukdenie wyleciał w powietrze. Wszystkie budynki w promieniu 1 kilometra zostały zburzone. Około 300 osób straciło życie. Przyczyna eksplozji narazie nie znana.

Wybuch arsenału w Mukdenie ma wielkie znaczenie polityczne. Wpływ generała Czangsolina wspiera się na posiadaniu arsenałów mandżurskich, z których Mukden był największym. Obecnie Czangsolinowi będzie brakowało amunicji. Wskutek tego przeciwnik Czangsolina generał Feng, zyskuje nad nim przewagę. **Feng znajduje się w porozumieniu z sowietami, wybuch został prawdopodobnie urządzony przez bolszewików.**

Nowy zamach na pociąg.

Olbrzymi kamień, położony na szynach miał się stać powodem rozbicia pociągu. — Znowu czujność budnika uratowała pociąg od katastrofy.

Na torze kolejowym linji Warszawa—Mława w pobliżu st. Płudy robotnik dozorujący tor znalazł między szynami olbrzymi kamień, który w porę usunął przed przejeżdżającym niebawem pociągiem osobowym.

Przegląd polityczne.

SPRAWA BEZPIECZEŃSTWA I DŁUGÓW FRANCJI.

— Oświadczenia Brianda. W czasie dyskusji w senacie francuskim nad budżetem ministerstwa spraw zagr. Briand oświadczył, że Francja zajęła zupełnie wyraźne stanowisko w kwestjach, dotyczących bezpieczeństwa i w sprawie uchybień niemieckich, które stanowią obecnie przedmiot badań sojuszników. Francja — mówił minister — okazała w sposób dostateczny swoją miłość pokoju, by módz wszcząć z Rzesza rozmowy na temat paktu bezpieczeństwa pod warunkiem, jednakże, że rozmowy te oparte będą na wzajemnej lojalności. Zdaniem naszem pakt możliwy jest tylko w ramach obowiązujących traktatów. Rząd, którego wielką troską jest kwestja bezpieczeństwa podejmie w tej mierze niezbędne kroki. Mówiąc o sprawie długów, Briand podkreślił z naciskiem, że Francja nigdy nie nosiła się z myślą uchylenia się od spłaty swego długu, zaciągniętego w Ameryce. Rząd polecił dwom swoim członkom przyspieszenie studjów nad ta kwestją.

WOJENNE PRZYGOTOWANIA NIEMIEC.

— Niebezpieczny rozwój lotnictwa. Na posiedzeniu senatu francuskiego gen. Bourgeois, omawiając sprawę rozbrojenia Niemiec, wystąpił przeciwko uchybieniom i złej woli, wykazanej przez Rzeszę oraz stwierdził, że **Niemcy odbudowały** cały swój **olbrzymi aparat wojenny,** organizując stowarzyszenia wojskowe, zastępujące w całości **prawdziwą armję stałą.** Mówca wspomniał dalej o agresywnym charakterze niemieckiego regulaminu lotniczego, zalecającego operowanie wielkiemi masami, przeprowadzenie bombardowania specjalnie nocą oraz przewidującego pościgową działalność lotnictwa. — Bourgeois przedstawił dalej dokonanie **mobilizacji przemysłu** niemieckiego i stwierdził wzrost propagandy odwetowej wewnątrz Niemiec.

PRZESILENIE BELGIJSKIE.

— Zabiegi Maxa. Wiedeński „Abendblatt" donosi z Brukseli, że burmistrz Max, który otrzymał od rady narodowej upoważnienie do utworzenia gabinetu pozaparlamentarnego, złożonego z socjalistów i liberałów, prowadził wczoraj w dalszym ciągu rokowania w tym względzie, nie osięgając jednak żadnych wyników. Wanderwelde w imieniu socjalistów, Poullet zaś w imieniu katolików odrzucili tego rodzaju pozaparlamentarną kombinację, z tego powodu Max pragnie utworzyć obecnie gabinet, złożony wyłącznie z liberałów i katolików.

CHMURY NA DALEKIM WSCHODZIE.

— Zatarg chińsko-sowiecki. Według doniesień z Pekinu stosunki między Sowietami a rządem chińskim pogorszyły się, dzięki głównie temu, że zarząd kolei mandżurskiej i wschodnio-chińskiej nie chce stosować się do poleceń konsula sowieckiego w Charbinie. Pomiędzy zarządem a konsulem sowieckim doszło do zatargu, gdyż konsul zażądał od kolei usunięcia wszystkich urzędników, którzy nie są obywatelami chińskimi ani sowieckimi. Z tego powodu Karachan wystosował ostrą notę do zarządu chińskiego, a rząd chiński w odpowiedzi zwrócił uwagę, że wymagania konsula sowieckiego w Charbinie nie są oparte na żadnym punkcie umowy chińsko-sowieckiej.

OSTRA DYSKUSJA NA MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI PRACY.

Genewa, 26. 5. (PAT.) Na dzisiejszem plenarnem posiedzeniu międzynarodowej konferencji pracy minister Sokal jako przewodniczący komisji wnioskowej, zaproponował, by konferencja wyraziła delegacji japońskiej z powodu ostatniej katastrofy wyrazy współczucia. Wniosek przyjęto jednogłośnie. Dyskusja dzisiejsza toczyła się dookoła sprawy uznania zakwestjonowanego przez grupę robotniczą mandatu delegata organizacji faszystowskiej Rossoni'ego. W imieniu robotników międzynarodowych, krótką deklarację w tej sprawie złożył delegat Belgji Martens. Bardzo ostre oświadczenie przeciwko uznaniu mandatu Rossoni'ego wygłosił delegat holenderski i angielski. Ostatecznie mandat Rossoni'ego uznano 66 głosami przeciwko 31. W stosunku do liczby delegatów, ilość głosów za uznaniem mandatu jest małą. Na zakończenie posiedzenia delegat japoński Matayada podziękował przewodniczącemu konferencji i min. Sokalowi oraz całemu plenum za słowa współczucia.

MUSSOLINI U D'ANNUNZIA.

Rzym, 26. 5. (PAT.) Według doniesień dzienników, Mussolini kilka dni zabawi w gościnie u d'Annunzia i przed odjazdem dokona w imieniu rządu aktu objęcia w posiadanie willi poety, która jak wiadomo, została już ogłoszona za pomnik narodowy. „Giornale d'Italia" podkreśla znamienny zdaniem dziennika fakt, że wiadomość o wizycie premjera u d' Annunzia ogłoszona została dopiero po przybyciu premjera do Gardone.

Dziennik „Riviera" upatruje w wizycie Mussoliniego pewną teatralność i świadomą patetyczność oraz zaznacza, że jest to spotkanie dwóch wybitnych osobistości, które ani razu nie widziały się od chwili dojścia faszyzmu do władzy. Zdaniem dziennika, spotkanie to może pomyślnie wpłynąć na pewne odprężenie w stosunkach między faszystami i nie faszystami.

TRAGICZNA ŚMIERĆ ROBOTNIKA NA TORZE KOLEJOWYM POD WARSZAWĄ.

Na wale kolejowym w pobliżu Michałowa, będący w obchodzie posterunkowy Dworakowski znalazł trupa mężczyzny. Jak się okazało, jest to Piotr Wójcik z Targówka, robotnik fabryki amunicyjnej „Pocisk". Na głowie i twarzy Wójcika widnieją rany, tłuczone i cięte.

Przybyłe na miejsce władze policyjne oraz sędzia śledczy orzekli, iż zachodzi tu wypadek przejechania Wójcika przez pociąg. Stwierdzono, że W. wracał z fabryki po nocnej zmianie i szedł w towarzystwie innych robotników; najprawdopodobniej nie zdążył w porę usunąć się z toru, po którym biegł pociąg i został stopniem wagonu uderzony w skroń. Poniósł śmierć na miejscu.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

(Telefonem od własnego korespondenta.)

Minister Thugutt prosi o dymisje.

Co skłoniło p. Thugutta do dymisji? — Głosy prasy o ustąpieniu.

Warszawa, 28. 5. (Tel. własn.) P. wiceminister Thugutt wczoraj po południu złożył na ręce p. premjera Wł. Grabskiego prośbę o dymisję. Według wszelkiego prawdopodobieństwa dymisja przyjętą zostanie przychylnie.

Gdy wiadomość o złożeniu dymisji rozeszła się w kuluarach sejmowych, liczni posłowie zapytali się min. Thugutta o przyczyny ustąpienia. Minister Thugutt okazał się wówczas wielkim dyplomatą, podając to coraz inne przyczyny.

Np. jeden z posłów prawicowych zapytał się p. Thugutta: Co skłoniło pana do dymisji?

Min. Thugutt odpowiedział: Bezpośrednim powodem ustąpienia jest uchwała klubu Pracy. Pozatem sytuacja gospodarcza nie jest tego rodzaju, ażebym nadal siedział w rządzie.

Cóż ma wspólnego — zapytał się poseł — sytuacja gospodarcza z osłabieniem politycznem rządu i w jakim celu jeździł pan ostatnio na Wileńszczyznę, mając już uplanowany zamiar ustąpienia?

Min. Thugutt: Chciałem zaobserwować stosunki na kresach, a to się może przydać zarówno minisrtowi, jak i posłowi...

Inny znów poseł zapytał się: Czy dymisja p. ministra nie rozbudzi jakiego rozdźwięku w społeczeństwie?

Min. Thugutt: Niech żałują ci, którzy mnie do ustąpienia zmusili.

Poseł: A któż to pana zmusił?

Min. Thugutt: Tego ja powiedzieć nie mogę.

Jak widzimy, p. Thugutt dość mgliste przedstawia motywy swej dymisji.

„Kurjer Poranny", omawiając ustąpienie min. Thugutta, pisze: Sytuacja obecna nakłada na wszystkie stronnictwa obozu lewicowego obowiązek zapomnienia o tem, co je dzieli i zespolenia się dla wyprowadzenia państwa z tego impasu, do którego je doprowadziła ciasna jednostronność i zupełna apolityczność. Ten system rządzenia, stanowi podkład najzgubniejszej, rozkładowej reakcji na organiźmie państwa.

„Robotnik" z okazji ustąpienia min. Thugutta pisze: Ustąpienie p. Thugutta, to wyłom w gabinecie p. Władysława Grabskiego właśnie dlatego, że min. Thugutt miał mieć specjalne posłannictwo. Z tego powodu ustąpienie jest faktem wyłomowym.

Warszawa, 28. 5. W związku z dymisją Thugutta, „Kurjer Poranny" podaje, jakie motywy skłoniły go do tego kroku. Miała tu wpływ uchwała Klubu pracy, do którego Thugutt należy, zapowiadająca opozycję wobec rządu z powodów politycznych i gospodarczych. — Równocześnie Thugutt widział niemożliwość wprowadzenia w życie swych projektów z zakresu polityki narodowościowej, które mogłyby doprowadzić do ustalenia na Kresach Wschodnich.

Decyzja ustąpienia Thugutta jest ostateczną.

Przeciwko podwyzce biletów kolejowych.

Warszawa, 28. 5. (Tel. własny) Komitet ekonomiczny na onegdajszem posiedzeniu rozpatrzył sprawozdanie w sprawie badania cen leczniczych i zdrojowych. Do Ministra Kolei wysłano wniosek o niepodwyższenie taryfy osobowej ze względu na zdrojowiska krajowe.

Dzienniki stoleczne wyrażają nadzieję, iż ten kompetentny głos przyczyni się do tego, że wniosek ministra Tyszki o podwyższenie taryfy osobowej nie zostanie obecnie zastosowany.

Odezwa do lekarzy zachodniej Polski.

Koledzy! Po blisko 14-letniej przerwie odbędzie się XII Zjazd Lekarzy Przyrodników Polski we Warszawie od 12—16 lipca 1925 r. włącznie. Zjazd, który zgromadzi kilka tysięcy uczestników, podejmie na nowo chwalebna tradycję dawnych Zjazdów, które w czasach niewoli skupiały polska myśl lekarska przyrodnicza w jedno płomienne ognisko, z którego rodziły się coraz to nowsze i doskonalsze okresy wiedzy lekarskiej i przyrodniczej, by dać widoczny wyraz temu, że mimo wpływów obcej kultury i nauki u nas, naród polski i we wiedzy i nauce lekarskiej i przyrodniczej własne i samodzielne stworzyć umiał drogi. Raz tylko jeden, przed czterema dziesiątkami lat, udało się na Piastowskich ziemiach w Poznaniu Zjazd taki urządzić, któremu patronował Wielkopolski filozof August **Cieszkowski,** natomiast Zjazd przed laty 20-tu odbyć się mający znowu w Poznaniu uniemożliwił zaborczy rząd pruski, wiedząc iż Zjazdy te naukowe łączą wraz z rozumami i serca polskie. Odbywały się zatem Zjazdy w okresie niewoli koleino to w Krakowie to we Lwowie, a kto na nich bywał, wracał do warsztatu swej pracy, przekonany, że jest i wyodrębniona nauka Lekarska i przyrodnicza polska, że jest samoistny fundusz wiedzy, na którym można przyszłość narodu budować.

To też przybywajcie Koledzy, jak najliczniej na Zjazd XII, przygotowany przez Warszawę jaknajpilniej i najdokładniej, bo Zjazd ten będzie zarazem policzeniem naszych sił intelektualnych. Konstrukcja Zjazdu nie odbiega niczem od tradycyjnego programu Zjazdów: Zjazd rozpocznie się 12 lipca w rannych godzinach uroczystem pierwszem ogólnem posiedzeniem, gromadzącem wszystkich uczestników Zjazdu i gości, a zakończy się również takiem samem posiedzeniem ogólnem, uroczystem w dniu 16 bm. w godzinach popołudniowych. Na posiedzeniach tych odbywają się dwa wykłady (przyrodniczy i lekarski) obejmujący ogólne zagadnienia; tym razem Główny Komitet Organizacyjny, na którego czele stoja prof. dr. Leon **Kryński,** jako prezes, a prof. dr. **Loth Edward** jako sekretarz, zaszczycił poleceniem wygłoszenia wykładów prof. dr. **Siedleckiego** biologa z Krakowa i prof. dr. **Gantkowskiego** Pawła, profesora higjeny z Poznania. Pozatem rozbije się Zjazd na 35 sekcyj, na których liczni referenci wygłaszać będą swe doświadczenia i rozmyślenia, demonstrować swe prace i rzucać pomosty między pokrewnemi gałęziami wiedzy przyrodniczej i lekarskiej.

Koledzy! Raz jeszcze Was gorąco w imieniu Komitetu Warszawskiego zapraszając, prosimy o zgłoszenie uczestnictwa na ręce nasze (Poznań, Związek Lekarzy Aleje Marcinkowskiego 15), natomiast o przysłanie składek zjazdowych, wynoszących 30 zł. dla uczestników Zjazdu, 20 zł. dla osób towarzyszących do biura Związku Lekarzy w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego nr. 15 (Konto czekowe P. K. O. nr. 205 924).

Komitet XII Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich na Polskę Zachodnią.

(—) Prof. dr. **Gantkowski.**

Za Wydział Lekarski T. P. N.: (—) Prof. dr. Karwowski, wiceprezes, (—) Dr. Słoniński, sekretarz. — **Za Izbę Lekarską Poznańsko-Pomorską:** (—) Dr. Dembiński, naczelnik, (—) Dr. Panieński, pisarz. — **Za Związek Lekarzy Zachodniej Polski:** (—) Prof. dr. Karwowski, prezes, (—) Dr. Wieleński, sekretarz.

Olbrzymia afera poborowa w Kielcach.

Kielce. (Tel. wł.) Przed kilku dniami wykryto w Kielcach olbrzymią aferę poborową. Zwalniano tam od dłuższego czasu setki poborowych, **przeważnie żydów,** biorąc zato olbrzymie łapówki dolarowe. **Przytem fałszowano dokumenty i książki wojskowe.**

Nadużyć tych dopuszczała się **specjalnie zorganizowana banda,** złożona z osób **wojskowych i cywilnych, którą w całości aresztowano.**

Do Kielc wyjechała komisja śledcza dla zbadania całej sprawy. **Afera, jak się okazuje, przybiera wielkie rozmiary.** Aresztowanych oddano do dyspozycji władz prokuratorskich. **Dochodzenia w toku. Szczegółów bliższych narazie brak.**

Wykrycie tajnej fabryki wina w Grudziądzu.

Właściciel fabryki wód mineralnych, frabrykował różne gatunki wina. — „Pogłębienie fachowych wiadomości". — 3000 litrów wina w zapasie. — Sprawka ze sacharyną. — Czujna ręka urzędników kontroli Skarbowej kładzie kres wszelkim nieczystym spekulacjom.

(—X—) Władze Kontroli Skarbowej wykryły przed kilku dniami w składzie Jerzego Hastermanna Mickiewicza 1 tajną fabrykę win. Przy bliższym badaniu okazało się, że Hastermann fabrykował wino na większą skalę i w wielu gatunkach, gdyż przy rewizji znaleziono około 3.000 litrów wina w większej części zdatnego już do konsumcji.

W mieszkaniu Hastermanna znaleziono znów sacharynę, którą w myśl przepisów ministerjalnych z r. 1922 powinien był oddać już dawno do dyspozycji Izby Skarbowej.

Hastermann tłumaczy się, że wina fabrykował w celu pogłębienia swych wiadomości fachowych.

Wyniki tejafery uzyskano dzięki energicznym zabiegom urzędników tut. Kontroli Skarbowej.

Śledztwo w toku.

— **Nowy wynalazek Marconiego.** Marconi dokonał nowego wynalazku, który oparty jest o działanie krótkich fal elektrycznych oraz o system promieniowania. Na zasadzie tego wynalazku będzie można w dzień stosować sygnalizację świetlną do dowolnych punktów na kuli ziemskiej.

Taktyka Zjednocz. Zaw, Polskiego.

Żyjemy pod znakiem zbliżających się wyborów do Rady Kasy Chorych m. Grudziadza. W niezadługiem czasie — bo dnia 7 czerwca br. — członkowie ubezpieczeni w Kasie Chorych zadecydują w czyje to ręce ster Kasy Chorych przejdzie, zadecydują swemi głosami czy nadal pozostanie ta instytucja w rękach ludzi dotychczasowych, czy też przejdzie w ręce ludzi, którzy rozumieją ideę Kasy Chorych, ludzi, którzy należycie ocenić umieją wartość ubezpieczeń społecznych.

Wszystko to zależeć będzie od ilości głosów, oddanych, bo czem więcej jaka bądź lista głosów dostanie, tem więcej uzyska mandatów.

Z. Z. P., organizacja, która niejednokrotnie warstwy pracujące zdradziła i zdradza, z dnia na dzień na wpływach traci. Rzesze pracujące masowo od tej organizacji się odwracają i przechodzą w szeregi Chrześc. Zjedn. Zawodowego która to organizacja niejednokrotnie masom pracującym dopomagała, przez co Ch. Z. Z. coraz to więcej na wpływach zyskuje, a lud pracujący coraz to z większem zaufaniem do Ch. Z. Z. się odnosi.

Zatem Z. Z. P. widzi przed sobą wielkiego rywala i wszelkiemi siłami tego rywala chce ubić. Nie mając innego atutu, wyzyskuje się ze strony Z. Z. P. ostatni ruch zarobkowy. W „Głosie Robotnika" z dnia 26 maja br. w nr. 62 czytamy pod nagłówkiem „Nowa zdrada chadeków" szereg zarzutów pod adresem Ch. Z. Z. i kierownika tejże organizacji w tym kierunku, jakoby się oni stali rozbijaczami jednolitego frontu robotniczego w Grudziądzu.

Panowie działający na gruncie grudziądzkim jak i niemniej korespondent tegoż artykułu p. Dereziński prawdopodobnie nie mają pojęcia o ruchu zawodowym, oraz o krokach przedsięwziętych przez Ch. Z. Z., gdyż inaczej nie daliby się nawet wśród swoich zwolenników ośmieszać. Każdy robotnik, śledzący pracę Ch. Z. Z. was Panowie tylko wyśmieje, bo wszystko, czem operujecie, to niczem innem nie pachnie jak tylko kłamstwem.

Nim przystąpimy do stwierdzenia stanu faktycznego, to zaznaczamy wam, że inicjatorem jednolitego frontu robotniczego w Grudziądzu nikt inny nie był, jak właśnie Ch. Z. Z. Już w pierwszej połowie kwietnia zwróciliśmy się do Zw. Klasowych jak i niemniej do Sekretarjatu Z. Z. P. (niestety, panowie Statkiewicze i Topmajery są zbyt często na przechadzkach, gdyż nam trudno ich osięgnąć osobiście i telefonicznie) z propozycją pójścia z jednolitem frontem. Związki Klasowe oświadczyły swoją gotowość pójścia wspólnie, jednakże zastrzegły sobie niepójścia z Z. Z. P. tak długo, dopóki nie oczyści się Z. Z. P. z tak poważnego zarzutu, uczynionego na konferencji zarobkowej w Toruniu a który to zarzut dotyczył **sprawy** pobranej łapówki przez p. Hoppego, prezesa pow. starogardzkiego od pracodawców tamtejszych.

Wówczas to właśnie stanęliśmy w obronie Z. Z. P. i zachcianki Klasowców odparliśmy.

Zatem panowie zjednoczeniowcy, nie my rozbijamy jednolity front robotniczy! A teraz jak wygląda stan faktyczny naszych zabiegów około poprawy bytu warstwom pracującem.

Ch. Z. Z. nie starało się o podwyżkę zarobków zimą br. jak Z. Z. P., lecz domagało się z końcem listopada 1924 r., i nim Z. Z. P. pomyślało o stawieniu wniosków do C. Z. P., to Ch. Z. Z. na temat podwyżki zarobków już kilka pism wymieniło z C. Z. P.

Na konferencji w Toruniu w dniu 28 marca br. jedyna i wyłączną winę za niepodwyższenie zarobków poniosło Z. Z. P., bo zamiast mówić o sprawach zarobkowych, mówiono o innych sprawach. Wglądnijcie do protokółu z powyżej wymienionej konferencji a faktyczny stan rzeczy się z protokółu ujawni.

Po konferencji toruńskiej cóż Z. Z. P. zrobiło w kierunku poprawienia zarobków? Absolutnie nic. Dopiero było potrzeba obudzić panów sekretarzy Z. Z. P. i wskazać im drogi, któremi należy kroczyć, ażeby dla robotników coś uzyskać. O ile konferencja zarobkowa przez C. Z. P. zwołana została, to tylko dzięki Ch. Z. Z., gdyż właśnie Ch. Z. Z. potrafiło energicznie się postawić i pewną podwyżkę osięgnąć. Podwyżka ta absolutnie nas nie zadawala i o osięgnięcie słusznych podwyżek staramy się nadal, a przekonani jesteśmy, że zabiegi nasze wyjdą z korzyścią dla mas pracujących. Nie demagogją, lecz zdrowym rozsądkiem walczyliśmy i walczyć będziemy o lepszy byt robotnika.

To też robotnicy, rzemieślnicy w imię dobra waszego wzywamy was, stańcie w szeregach naszych, skupiajcie się koło naszego sztandaru, bo pod sztandarem tem zwycięstwo wasze a w dniu wyborów do Rady Kasy Chorych oddajcie swój głos tylko na listę, **która nosi nr. 2,** bo tylko kandydaci, wybrani z tej listy, będą w stanie wasze interesa w Kasie zastąpić.

Z bliska i z daleka.

— **Ustąpienie Kuratora wileńskiego.** P. minister Stanisław Grabski przyjął na audjencji kuratora okręgu szkolnego wileńskiego p. Gąsiorowskiego, który złożył prośbę o zwolnienie go ze stanowiska kuratora w Wilnie. P. minister przychylił się do tej prośby i zaproponował p. Gąsiorowskiemu objęcie stanowiska kuratora w jednym z okręgów w związku ze zmianami, jakie mają nastąpić wobec postanowionego utworzenia kuratorjum okręgu szkolnego w Lublinie.

— **Wobec zgonu marszałka Frencha** p. minister spraw wojskowych przesłał na ręce brytyjskiego ministra wojny. Worthingtona depeszę, w której wyraża w imieniu armji polskiej ubolewanie z powodu straty, jaką poniosła armja brytyjska przez śmierć marszałka, bohatera wielkiej wojny. W odpowiedzi min. Worthington wysłał depeszę, w której dziękuje ministrowi spraw wojsk. w imieniu swojem oraz brytyjskiej rady wojennej za przesłane wyrazy ubolewania, wysoko ceniąc sympatję armji polskiej.

— **Błędne pogłoski.** W związku z przyjazdem do Warszawy dra. Zimmermanna rozeszły się zanotowane w prasie pogłoski, jakoby przyjazd komisarza Ligi Narodów związany był z projektem pożyczki dla Polski. **Ministerstwo Skarbu komunikuje,** że podczas pobytu dra Zimmermanna w Warszawie, **sprawa pożyczki od Ligi Narodów poruszona nie była.**

Sprawy społeczno-gospodarcze.

Problem płac urzędniczych

Kryzys gospodarczy zażegnamy tylko przez zwiększenie dochodów szerokich sfer konsumentów.

W tych dniach miała miejsce konferencja p. Premjera z delegacją Zarządu Głównego Stowarzyszenia Urzędników Państwowych, na której reprezentanci stanu urzędniczego wysunęli szereg postulatów, dotyczących poprawy bytu urzędnika państwowego, który, jak powszechnie to jest wiadomem, znajduje się w opłakanym stanie.

Tylko bardzo mała część powyższych postulatów została przez rząd przychylnie rozpatrzona, między innemi p. Premjer przyrzekł:

a) wnieść w jesieni br. projekt noweli do ustawy uposażeniowej, któraby wydatnie zwiększyła płace urzędnicze,

b) w chwili defintywnego załatwienia tej sprawy w drodze ustawodawczej przystąpić od 1 września rb. do zmniejszenia t. zw. dodatku regulacyjnego, co automatycznie wpływałoby na zwiększenie mnożnej uposażeniowej,

c) zwiększyć dodatek mieszkaniowy, licząc wstecz od 1 kwietnia rb. oraz

d) wydać polecenie Bankowi Gospodarstwa Krajowego nabywania po cenie nominalnej akcji Banku Polskiego od urzędników zmuszonych do zbywania tych akcji.

Ciągle trapiący polskie życie gospodarcze kryzys i związany z tem zły stan finansowy polskiego skarbu, nie pozwala na gruntowną poprawę bytu urzędnika. Nie mniej jednak poprawa ta w najkrótszym czasie winna nastąpić.

Tą ropiącą się ranę najlepiej jest zabliźnić na drodze zwiększenia intenzywności pracy urzędniczej, co pozwoli na wydatne zwiększenie płac tych ostatnich. Na drodze racjonalnego podziału pracy można dojść do bardzo pokaźnych rezultatów.

Że przeciętna praca urzędnika niższego i średniego stopnia w Polsce jest skandalicznie mało wydajna, jest to w lwiej części wina ludzi stojących u steru nawy administracji państwowej.

Ciągłe zmiany, w zależności od tego, jak polityczny wiatr zawieje, na stolcach urzędników do VI klasy włącznie (ministrów, wiceministrów, podsekretarzy stanu, kierowników departamentów, wojewodów i starostów), wprowadza chaos i dezorjentację, co się przyczynia do tego, że o racjonalnym podziale pracy, a więc zarazem o intenzywnej pracy nie może tam być mowy.

Każde nowe „fizys" wprowadza swoje własne genjalne poprawki, zmiany i ulepszenia w urzędowaniu, co wszystko razem prowadzi do zupełnego bałaganu, do nieprodukcyjnej pracy, do tak wielkiego z puntu widzenia gospodarczego dziwolągu, że niższy i średni urzędnik z zakasanemi rękawami zapracowuje się od rana do wieczora, a mimo to praca jego, dzięki anarchicznym i ciągle zmieniającym się rozporządzeniom, jest tak mało produkcyjna.

Intenzywność pracy urzędnika będzie można podnieść dopiero wtedy, gdy ludzie siedzący na stolcach pierwszych sześciu klas urzędniczych będą ludźmi właściwemi na właściwych miejscach, oraz jeśli przebieg urzędowania będzie liczony nie na miesiące, albo nawet, jak się to niestety często zdarza, na dni, lecz na lata.

Czas najwyższy, aby to raz nareszcie nastąpiło, Wtedy gdy to nastąpi, sprawa poprawy doli urzędniczej poruszy się szybko z martwego punktu. Wtedy każdy urzędnik będzie zadowolony z wysiłku, jaki w swój zakres działalności wkłada, raz dlatego, że będzie dobrze płatny, jak również dlatego, że będzie wiedział, że praca jego nie poszła na marne, że była produkcyjną, że nowy szef nie każe mu odrabiać tego, co dawny przełożony zadysponował. Wtedy będzie można mówić o harmonii, oraz o zadowoleniu sfer urzędniczych ze swego stanowiska. To zadowolenie jest również niezbędne, aby praca jego była intensywna.

Obecnie co najtęższe siły, energje i charaktery uciekają, zarówno z urzędów państwowych, jako też z wojska i z policji; płace są stanowczo za niskie, niewystarczające.

Uwagi powyżej tu przytoczone mają szersze gospodarcze znaczenie. Wiemy, że najlepszą formą zgwalcenia trapiącego nas kryzysu gospodarczego jest rozszerzenie pojemności krajowych rynków zbytu w ten sposób, aby ten wzrost konsumpcji był zaspakajany nie przez zagranicę, lecz przez krajową wytwórczość. Wiemy, że różne dziedziny wytwórczości, jak np. kupiectwo na co zwracałem uwagę we wczorajszym artykule pod tytułem: „Lewiatan a kupiectwo", jest specjalnie zainteresowane w sprawie zwiększenia zarobków polskich sfer urzędniczych, wojskowych i policyjnych, ponieważ zwiększona zdolność płatnicza najszerszych kół konsumentów stanowi o wielkich obrotach pp. kupców.

Jest to zdaniem mojem kapitalny problem zażegnania kryzysu gospodarczego, na drodze zwiększonej konsumpcji wyrobów krajowych.

O istotnem bogactwie narodu świadczą roczne dochody najszerszych sfer społeczeństwa, a więc warstw robotniczo-rzemieślniczych i urzędniczych. **Pod adresem polskiej wytwórczości natomiast należałoby wyrazić życzenie, aby takowa zdradzała raczej mniej fantazji na eksport, a więcej zainteresowania na ekonomiczne wyzyskanie rynku wewnętrznego.**

Polski cykl produkcji najpierw niech zaspokoi możliwie najlepiej potrzeby konsumenta krajowego, a dopiero po uskutecznieniu tego niech rozgląda się za rynkami zagranicznemi.

Pojemność zapotrzebowań rynku krajowego może przybrać normalne rozmiary, o ile zarobki najszerszych warstw społeczeństwa staną na odpowiednim poziomie.

Jerzy Kruszewski.

Komunikaty Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu.

— **Obniżenie rabatu tytoniowego dla hurtowników tytoniowych.** Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 13 maja br. (Dz. U. R. P. No. 53, par. 360) z dniem 1 czerwca obniżony został rabat handlowy od wszystkich wyrobów tytuniowych dla hurtowników, pobierających wyroby tytuniowe w państwowych magazynach lub fabrykach wyrobów tytuniowych, położonych poza siedzibą ich hurtowni z dotychczasowych 14,5 proc. na 14 i dla „domowych sprzedaży wyrobów tytuniowych" z 7 proc. na 6 proc. Rabat dla detalistów (10 proc.) i dla hurtowników, pobierających towar w tej samej miejscowości, w której znajduje się państwowy magazyn lub fabryka wyrobów tytuniowych (13,5 proc.) pozostał w tej samej wysokości. Ponadto rozporządzenie upoważnia Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytuniowego względnie upoważnione przez nią władze skarbowe do **zniżenia w poszczególnych wypadkach** dotychczasowych rabatów. Ponieważ rozporządzenie powyższe krzywdzi domowych sprzedawców i hurtowników, obniżając i tak już niskie rabaty Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu wystosował do Ministerstwa Skarbu protest przeciwko temu zarządzeniu i poczynił kroki za pośrednictwem „Razapolu", by zmienić rozporządzenie.

— **Zgłoszenie o koncesje na wyszynk alkoholu.** Zw. Towarzystw Kupieckich na Pomorzu przypomina interesowanym, że ostateczny termin zgłoszeń o koncesie na wyszynk alkoholu upływa z dniem 31 maja. Po tym terminie w razie braku zgłoszenia dotychczasowi sprzedawcy narażają się na przymusowe zamknięcia sprzedaży względnie wyszynku.

— **Zeznania o dochodzie na rok 1925.** W dniu 31-go maja br. upływa termin składania zeznań dla wymiaru podatku dochodowego na rok 1925 dla przedsiębiorstw handlowych I do III kategorji włącznie (względnie w miejscowościach 3 i 4 klasy I i II kategorji) i dla przedsiębiorstw przemysłowych I do VII kategorji włącznie. Nie złożenie w terminie zeznania pociąga za sobą utratę prawa ewentualnej reklamacji.

— **O ŚWIADECTWA POCHODZENIA PRZY ULGACH CELNYCH.** Do towarów, na które, na mocy pozwolenia Ministerstwa Skarbu, będą udzielane ulgi celne, powinny być dołączone świadectwa pochodzenia, wystawione w ogólnych przepisach, dotyczących tych świadectw. Znaczy to, że osoby starające się o ulgi celne powinny zaopatrywać odnośne świadectwa pochodzenia w odpowiednią wizę konsularną.

Sprawy podatkowe.

— **ZWOLNIENIE OD PODATKU OBROTOWEGO I CEŁ PRODUKTÓW EKSPORTOWYCH.** Na odbytem we wtorek posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Ministrów zatwierdzono projekt ustawy Tymczasowej Naczelnej Rady Gospodarczej który wczoraj wszedł pod obrady Rady Ministrów.

Pozatem Komitet Ekonomiczny Ministrów rozpatrywał sprawy celne a w szczególności sprawę ceł wywozowych od koni, nasion, lnu, rzepaku, rzepiku i makuchów, postanawiając zwolnić te towary od cła wywozowego.

Postanowiono również znieść od dn. 1 sierpnia cło wywozowe od żyta, pszenicy, jęczmienia, owsa i mąki. — Stanowisko Komitetu Ekonomicznego w tych sprawach jest wynikiem przewidywań pomyślnych zbiorów w rb. oraz potrzeba zapewnienia rolnictwu warunków osięgnięcia tych korzyści, które w r. ub. przypadły pośrednictwu handlowemu. — Wobec zrównania się wewnętrznych cen zboża w Polsce z cenami zagranicznemi i wobec tego, że względnie na świecie przewidywane są pomyślne w rb. zbiory, obawa ogołocenia rynku krajowego nie istnieje.

Uchwała zwalniająca wszystkie gatunki koni od cła wywozowego stworzy silną podniętę do produkcji koni wyższego typu i jest urzeczywistnieniem jednomyślnego stanowiska rolników oraz życzenia Sejmu.

Następnie ze względu na potrzebę zrównoważenia bilansu handlowego Komitet Ekonomiczny wypowiedział się za zwolnieniem od podatku obrotowego tranzakcji eksportowych, dotyczących całego szeregu produktów eksportowych jakoto: słodu, cykorji, soli, makuch od odolejonych, żelatyny, kleju, wosku ziemnego, skórzanych wyrobów technicznych, fornierów, klepek, dykt i mebli giętych, nasion buraków cukrowych, traw, warzyw i zbóż, wyrobów koszykarskich, glin, dolomitu, klinkieru cementowego, wapna hydraulicznego, gipsu i alabastru, emalji i glazury, siatek żarowych, wyrobów fajansowych, dziegciu i smoły, przetworów ze smoły z węgla kamiennego, spirytusu drzewnego, benzoli i preparatów pochodnych zapałek, barwników, blachy żelaznej, ołowiu, cynku, naczyń z miedzi, niklu i aluminjum, wyrobów z surówki, odlewów stalowych, wyrobów z żelaza i stali, narzędzi stalowych, maszyn i aparatów, rur, osi wozowych, tektury, przędzy, wełny sztucznej, wyczesek wełnianych, dermatoidu, aksamitu, wyrobów z juty, konopi, lnu i pakuł, linoleum, ceraty, wojłaku i filców, tkanin, wyrobów dzianych i szmuklerskich, odzieży damskiej i dziecinnej i konfekcji ze sztucznego jedwabiu, wyrobów celuloidowych, prochu i materjałów wybuchowych oraz zapalników górniczych.

Wreszcie Komitet Ekonomiczny rozpatrzył sprawozdanie Biura Badania Cen w sprawie letnisk i zdrojowisk i postanowił wystąpić do Ministerstwa Kolei o niepodrażanie taryfy kolejowej w okresie wyjazdów do zdrojowisk krajowych.

— **PODATEK MAJĄTKOWY.** Urzędy podatkowe kończą rozsyłanie zawiadomień o wysokości wpłat na podatek majątkowy z tytułu przypadającej na czerwiec trzeciej raty. Wpłata tej raty nastąpić winna w ciągu czerwca rb., poczem rozpocznie się egzekwowanie zaległych należności wraz z 4% karą za zwłokę i kosztami egzekucyjnemi.

— **W SPRAWIE ZEZNAŃ DO PODATKU DOCHODOWEGO.** Towarzystwo Kupców Samodzielnych w Grudziądzu przypomina swym członkom, że termin składania zeznań do podatku dochodowego upływa 31 maja 1925 r., do którego to terminu winni płatnicy sami obliczyć przypadający na nich podatek i wpłacić połowę podatku przypadającego od zeznanego dochodu. Płatnicy, którzy w wyznaczonym terminie do składania zeznań, zeznania nie złożą, zobowiązani są pod rygorem egzekucji uiścić połowę podatku wymierzonego za poprzedni rok podatkowy. Nie są zobowiązani do składania zeznań płatnicy opłacający IV. i V. kategorję patentu dla przedsiębiorstw handlowych. Równocześnie nadmieniamy, że do dnia 31 maja należy wpłacić w Miejskiej Kasie podatkowej Ratusz II. pokój 37 połowę podatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego. Podatek komunalny wynosi przy dochodzie 1500 do 24000 zł. — 4 procent dochodu podatkowego, 24000 do 88000 zł. 4½ procent i przy dochodzie ponad 88000 zł. — 5 procent dochodu podatkowego.

Kronika gospodarcza.

— **BILANS BANKU POLSKIEGO W DRUGIEJ DEKADZIE MAJA.** Zapas złota w B. P. wzrósł w tym czasie o 369.000 zł. ubytek walut zagranicznych wynosi 18 milj. zł. Wskutek restrykcji kredytowych portfel wekslowy zmniejszył się o 13,9 milj. zł, natomiast rachunki żyrowe wzrosły o 5,1 milj. złotych.

— **ZNIŻKA CEN HURTOWYCH W MAJU R. B.** W maju br. daje się zauważyć znaczna zniżka cen hurtowych w dalszym ciągu. Wskaźnik cen 24 artykułów posiadających największe znaczenie wynosił w pierwszym tygodniu maja 138.36, w drugim zaś tygodniu spadł do 137.87. Według tymczasowych obliczeń wyniki za trzeci tydzień maja wskazują również zniżkę indeksu cen hurtowych.

— **SOWIECKIE ZAKUPY W ŁODZI.** Od dłuższego czasu prowadzone są z łódzkimi przemysłowcami pertraktacje w sprawie zakupów manufaktury przez Misję Handlową Z. S. S. R. w Polsce i ew. otwarcia na terenie Z. S. S. R. składów konsygnacyjnych. Przedmiotem pertraktacji są tranzakcje na bardzo znaczne sumy. Sfery fachowe przypisują przeciąganie pertraktacji jedynie temu, że wobec Misji Handlowej występują poszczególni fabrykanci, co z natury rzeczy wytwarza chaos, jak i płatności. Jedynie celowym w tym względzie krokiem byłoby zrzeszenie się fabryk dla jednolitego przeprowadzenia tranzakcji, względnie zmuszenia kontrahenta do przyjęcia określonych cen i warunków płatności.

Giełda towarowa

TOWARY KOLONJALNE.

Gdańsk, 27. 5. Sprawozdanie rynkowe za czas od 17 do 23 bm. W ostatnich dwóch tygodniach tendencja na wszystkich rynkach — mocna. Popyt był przedewszystkiem na lepsze gatunki herbat ceylońskich i ceny na te gatunki wzmocniły się. Popyt był także na tańsze herbaty indyjskie przy cenach wyższych. Pierwsza aukcja w Kalkucie odbędzie się w dniu 26 bm. Na aukcji tej jednak będą zgłoszone tylko herbaty Darjeeling. Odnośne wzory wykazują jakości dobre o aromacie szlachetnym. Nadchodzące wiadomości telegraficzne z Chin podają, że nowe zbiory herbaty Keemun będą o 20 proc. większe, podczas gdy w obwodzie Ningchow spodziewa się zmniejszenia dowozów. Wobec tego, iż jakości herbat tych mają być dobre, przypuszcza się ogólnie, że ceny początkowe będą wysokie, mimo znajdujących się jeszcze w Europie niesprzedanych zapasów starego zbioru.

Kawa: W ostatnich tygodniach tendencja na rynku kawy była niestałą. Po przesadnym spadku cen nastąpiła w ostatnim tygodniu reakcja, powodująca znaczną zwyżkę cen tak przy Santos Superior od sh. 101/6 na 109/6, przy Rio typ 7 od sh. 76/- na 88/- Znaczny spadek cen nie był również usprawiedliwionym statystycznem położeniem tego artykułu. Zapasy w Brazylji mają wynosić w dniu 1 lipca br. maksymum 1 miljon worków w stosunku do 4½ miljonów worków o tym samym czasie w roku ubiegłym. Szacowania tegorocznego zbioru brzmią niezmiennie na 8½ milionów worków.

Ostatnie notowania za cwt. w sh. cif Gdańsk, waga brazylijska, 90 dniowy rembours bankowy na Londyn, natychmiastowe załadowanie z Brazylji: Santos Prime good bean, soft, good roast 112, Santos Sup. good bean, soft, good roast 107, Santos Good 10,6, Santos Regular 99.6, Rio III good bean, greenish 94, Rio V — 91, Rio VII — 88.

Giełda pieniężna.

Warszawa dnia 27 maja, 1925

Dolary Stanów Zjedn.	5.17 zł.
Floreny holenderskie	208,35 „
Franki belgijskie	26,71 „
Franki francuskie	25,96 „
Franki szwajcarskie	100,32 „
Funty angielskie	25,21 „
Korony austryjackie	75.00 „
Korony czeskie	15,38 „
Liry włoskie	20,57 „

Złoty w dniu 27 maja 1925 r.

Gdańsk złoty 99.67—99.93, przekaz na Warszawę 99.42—99.68, Berlin przekaz na Warszawę, Poznań lub Katowice 80.60—81.00. Nowy Jork przekaz na Warszawę 19.25. Paryż przekaz na Warszawę 387.50, Zurych przekaz na Warszawę 99.15. Wiedeń złoty 136.07, przekaz na Warszawę 136.38. Bukareszt przekaz na Warszawę 40.90, Czerniowce przekaz na Warszawę 40.75. Ryga przekaz na Warszawę 102.

— **GRAM ZŁOTA** na dzień 28 maja 1925 r. = 3,45 zł. (M. P. Nr. 122 z dn. 27. 5. 1925 r.)

Bank Polski płacił w dniu 27 bm. za monety złote i srebrne ceny z dnia 15 bm.

Wiadomości bieżące.

KALENDARZ: Piątek 29-go maja Teodozji p.
Wschód słońca 3 49 zachód 8 6
Wschód księżyca 9 48 zachód 12 23

NOWY ROZKŁAD JAZDY.

Od dnia 5 czerwca obowiązywać zacznie nowy rozkład jazdy na kolejach państwowych. Poprzednie rozkłady jazdy w niedostateczny sposób uwzględniały postulaty Grudziądza. Sprawę nowego rozkładu jazdy zajmiemy się w swoim czasie. Narazie podajemy tylko niektóre pozycje z niego: odchodzą więc pociągi w kierunku Grudziądz—Laskowice, 3,29; 7,11; 10,30; 13,25; 16.17; 20,00; 23,05; 3, 47.

Grudziądz — Gardeja — Łasin: 5,31; 17,00; 19,20 (Jeden pociąg więcej niż dotąd).

Grudziądz — Toruń: 0,40; 5,51; 8,30; 16.25

*

—** **Z Teatru Miejskiego.** Dziś w czwartek 28 maja premiera głośnej farsy w 3 aktach Sachy Guitry, w tłumaczeniu Włodzimierza Perzyńskiego p. t. „POKOJÓWKA SZUKA MIEJSCA". W przepięknych nowych dekoracjach pędzla art. mal. Bożuchowskiego ujrzymy dziś farsę, która z nadzwyczajnem powodzeniem przeszła wszystkie polskie sceny. Sacha Guitry, jeden z najwybitniejszych dzisiejszych autorów scenicznych, pochodzi ze starej rodziny aktorskiej paryskiego teatru „Odeon", ojciec chluba komedji francuskiej, siostra zaś jedna z najlepszych subretek farsowych. Sam Sycha od wczesnej młodości poświęcił się zawodowi scenicznemu, który mu ogromnie ułatwił pracę literacką, otwierając przed nim wszystkie arkana kinkietów, które autor umiał tak umiejętnie wykorzystać w swoich utworach. Dlatego też wszystkie farsy tego autora pisane są z wielkiem zamiłowaniem i znajomością rzeczy. — Odznaczają się nadzwyczajną fabułą, która się śledzi od początku do końca z niesłabnącem zainteresowaniem, zdrowym humorem, który co chwila wywołuje huragany śmiechu na widowni. Dzisiejszą premierę ujrzymy w najlepszej obsadzie naszego teatru pod kierownictwem reżysera p. Jastrzębiec-Kamińskiego. W rolach głównych wystąpią: H. Maassówna, Bystrzyńska, Tarnawiecka, Rostan, Jastrzębiec-Kamiński, Borkowski, Kolado i inni.

W piątek, 29 maja powtórzenie farsy Sachy Guitry „POKOJÓWKA SZUKA MIEJSCA".

W sobotę, 30 maja premjera operetki Kalmana „KSIĘŻNICZKA CZARDASZA" z panią Z. Gócecką w tytułowej roli Sylvy Varescu. W innych rolach wystąpią E. Popielewska, W. Ochmańska, T. Laskowski, Kozłowski, Truszyński, Kolado, cały corps de balett i chór. Nowe dekoracje pędzla art. mal. Bożuchowskiego. W akcie pierwszym efektowne wnętrze budapesztyńskiego Variete.

—** **Święto 18 pułku ułanów pomorskich.** Dnia 29 maja obchodzić będzie 18 pułk ułanów pomorskich święto pułkowe z następującym programem: 28 maja o godz. 20 uroczysty capstrzyk; 29 maja o godz. 5 uroczysta pobudka; godz. 10 Msza polowa na palcu nad Wisłą pod górą zamkową; godz. 10.30 wręczenie znaku pułkowego; godz. 11 defilada; godz. 16 zawody konne dla podoficerów oraz zabawy i gry dla ułanów na placu nad Wisłą pod górą zamkową.

—** **Dyrekcja Instytutu Muzycznego** podaje do wiadomości interesowanych, iż ferje „Zielonych Świąt" trwać będą od soboty włącznie do środy włącznie czyli, że w czwartek, dnia 4 czerwca nauka rozpocznie się znowu.

Dyrekcja.

—** **Swawola dzieci.** Onegdaj popołudniu przechodzący ulicą 3 Maja ujrzeli, jak z balkonu 3 piętra jednej z kamienic, dzieci bawiące się na nim, zrzuciły małego pieska na ulicę, który upadłszy na bruk, zabił się na miejscu. Jak się później okazało, okrutne dzieci uczyniły to ze swawoli i zbytków. Nie wiadomo, co tu bardziej przychodzi podziwiać, czy zanik uczuciowości u dzieci, czy karygodne niedopatrzenie rodziców.

—** **Śp. dr. Bronisław Osiński.** Dziś o godz. 1 w nocy zmarł po długich cierpieniach powiatowy lekarz weterynaryjny śp. Bronisław Osiński. Pracując niezmordowanie w ciężkich warunkach zmarły swoją gruntowną wiedzą i pracowitością przyczynił się w wielkiej mierze do podniesienia się pow. grudziądzkiem. Cześć Jego pamięci!

—** **Pogrzeb śp. prof. Sokołowskiego** odbył się wczoraj o godz. 4.30 z domu żałoby przy ulicy Sienkiewicza 39 przy współudziale bardzo wielkiej ilości publiczności, składającej się z kolegów, przyjaciół i znajomych zmarłego. Oprócz tego brała udział w pogrzebie młodzież szkół średnich ze swemi nauczycielami. Liczne wieńce i kwiaty zdobiły trumnę zmarłego. Tego samego dnia odbyło się w kościele farnym nabożeństwo żałobne za spokójduszy prof. Sokołowskiego.

—** **Kronika policyjna.** W dniu dzisiejszym aresztowano jedną osobę za przekroczenie przepisów policji politycznej.

—** **Podziękowanie.** WPanu dr. Alfredowi Chełmickiemu składamy serdeczne podziękowanie za bezinteresowne badanie lekarskie, przeprowadzone dnia 20 maja w VI drużynie „Zuchów".

Leon Grzywacz, drużynowy. Helena Kunertowa, opiek. druż.

RUCH TOWARZYSTW.

—(rt) **Nadzwyczajne walne zebranie Powiatowego Koła Związków Inwalidów Wojennych w Grudziądzu** odbędzie się w środę dnia 3 czerwca br. o godz. 7 wieczorem w sali Bazaru przy ulicy Moniuszki. — Ponieważ przybędzie delegat Zarządu Wojewódzkiego z Torunia i omawiane będą bardzo ważne sprawy, liczne przybycie członków pożądane.

Wstęp tylko za okazaniem legitymacji członkowskiej (2527) Zarząd

—(rt) **Tow. Powstańców i Wojaków Gardeja** — **Budy** urządza w drugie święto Zielonych Świątek majówkę w lesie Jamy, tuż przy dworcu Gardeja. Towarzystwa i goście mile widziani. (2514)

—(rt) **Konferencja Pań Mił. św. Winc. a Paulo przy kościele św. Krzyża (Chełm. Przedmieście).** Zebranie miesięczne odbędzie się w piątek, dnia 29 bm. o godzinie $7\frac{1}{2}$ wiecz. w szkole Królowej Jadwigi przy ul. Rzezalnianej.

—(rt) **Zebranie miesięczne Pań Miłosierdzia Wincentego a Paulo** odbędzie się w piątek dnia 29 w sali parafj. (2525).

Zarząd.

—(rt) **Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Żeńskiej.** Dziś o godz. 8,15 odbędzie się zebranie powitalne na auli szkoły wydziałowej. Udział wszystkich druhen (w mundurkach) konieczny (2241) Zarząd.

Wiadomości z Torunia.

— **Gdzie logika, gdzie rozsądek.** W dniu dzisiejszym odbyło się zebranie restauratorów toruńskich, którzy postanowili mimo odmownej odpowiedzi magistratu toruńskiego odnowić prośbę o zniżenie podatku za użycie gazu i elektryczności. Jak wynikało z obrad odmowna odpowiedź zresztą zupełnie nie uzasadniona, polega tylko na tem, że w naszej radzie miejskiej panuje niestety duch partyjności, który nie pozwala jednym głosować za drugich przywilejem, o ile ten drugi na rzecz pierwszego nie poczyni znacznych ustępstw w innej dziedzinie, choćby nawet jak naprzykład w tym wypadku żądanie było całkiem słuszne.

Restauratorzy bowiem motywują swój wniosek tem, że minęły już czasy dewaluacji, podczas których niektóre jednostki z tej branży dzięki stałemu przypływowi gotówki były w stanie porobić fortuny i mogli swobodnie oddać część dochodów na rzecz miasta. Dzisiaj sprawa przedstawia się zupełnie inaczej. Warunki ekonomiczne stają się coraz trudniejsze. Brak gotówki daje się odczuwać w tej branży najwięcej, gdyż z każdym dniem po stabilizacji wzrasta oszczędność, co przedewszystkiem wyrażą się w stałem zmniejszeniu się wydatków na rozrywki.

Wymagania publiczności jednak stale się zwiększają i lokal bez należytego oświetlenia nie może liczyć na poparcie publiczności i zaliczać się musi do podrzędnych. Przytem restauratorzy w Toruniu są prawie największemi odbiorcami prądu i gazu i z tego już powodu należałoby im pójść na rękę. Przed wojną wszystkie miasta kierowały się zasadą o ile możności udzielić ulg największym odbiorcom, by w ten sposób zachęcić do zwiększenia konsumcji.

I dziś należy się kierować przedwojenną zasadą „mały zysk, lecz większy obrót", co zresztą uczyniły już wszystkie miasta na Pomorzu z wyjątkiem Torunia, znosząc uciążliwy podatek od zużycia prądu całkowicie. Tak samo leży w interesie miasta Torunia podatek ten zniżyć do minimum lub znieść zupełnie, by nie doprowadził do tego, żeby w restauracjach używano ogarków świecowych, zamiast urządzeń XX wieku.

Logicznie biorąc sprawę miasto na tem tylko najwięcej zarobi, gdyż napewno w dwójnasób powiększy konsumcję z tem realne i rzetelne zyski.

— **Bezczelność niemiecka.** Wiele się pisze o bucie niemieckiej, bardzo wiele o Prusaków zachłanności. Szczególnie w ostatnim czasie wszystkie nieomal dzienniki polskie rozpisywały się o tem, że Niemcy jeszcze długo nie pogodzili się z tym faktem, że polską ziemię pomorską na zawsze już oddać nam musieli i nigdy już ona do nich nie wróci. Tą myśl na każdym kroku w Gdańsku i Niemczech samych podkreślają, a czynią to szczególnie chętnie wobec Polski i obywateli Polaków.

Wymownym dowodem tej aczkolwiek bezsilnej lecz bezgranicznej złości jest najświeższy kwiatek kultury niemieckiej, który otrzymał z Berlina jeden z tutejszych przedsiębiorców automobilowych, który zamierzał nawiązać kontakt z pewną firmą niemiecką w Berlinie. Na zapytanie o przedstawicielstwo otrzymał dosłownie taką odpowiedź:

F-ma XX.

Toruń.

Wir danken Ihnen für Ihre Anfrage vom 16. cr. Da wir jedoch auf unseren Karten Ihre Ortschaft nicht ausfindig machen können, bitten wir Sie uns die Ihnen nächstliegende grössere Stadt anzugeben. Wir werden Ihnen dann falls wir für den in Frage kommenden Bezirk noch keine Vertretung vergeben haben, mit ausführlicher Offerte nähertreten.

Hochachtungsvoll
Stock Motorrad A.-G.
i. A.

Chcieliby Niemiaszki, żeby się wspomniany przedsiębiorca jeszcze posługiwał nazwą niemiecką Torunia, a zapewne nie omieszkaliby zrobić wszystko, by ułatwić interes. Dokument powyższy, jak wynika z treści, dobitnie świadczy o tem, że Niemcy nie kwapią się z zakupieniem nowych map i przedewszystkiem inaczej postępują jak nasza zawsze lojalna poczta, która w wielu wypadkach nawet jeszcze listy, adresowane do miejscowości z dawniejszą nazwą niemiecką przyjmuje. Niech nam to będzie nauczką, jak my powinniśmy wobec tego występywać wobec Niemców.

DRUKARNIA POMORSKA T. A. W GRUDZIĄDZU.
Redaktor odpowiedzialny: Józef Kisielewski.

W czwartek, dnia 28 bm. o godz. 1 w nocy zmarł po ciężkiej i długiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami ś. p.

Bronisław Osiński

Powiatowy lekarz weterynaryjny.

Zmarły sprawując wzorowo swój urząd jako powiatowy lekarz weterynaryjny w nadzwyczaj trudnych warunkach, dał niezwykły przykład sumienności, obowiązkowości i poczucia obywatelskiego.

Cześć Jego pamięci.

N. o. w p.

2533 OSSOWSKI, starosta.

Grudziądz, dnia 28 maja 1925 r.

Dzisiaj 28 maja br., zasnął w Panu po długich ciężkich cierpieniach zaopatrzony kilkakrotnie Sakramentami św. mój najukochańszy mąż, nasz troskliwy ojciec. brat, wujek i szwagier ś. p.

Bronisław Osiński

powiatowy lekarz weterynaryjny

przeżywszy lat 42. W głębokiem smutku pogrążona

Żona i synowie.

Grudziądz, dnia 28 maja 1925 r.

Eksporta zwłok z domu żałoby ul. Sobieskiego nr 15 do kościoła parafialnego dnia 2 czerwca o godzinie 8^{30}, po nabożeństwie żałobnem przeprowadzenie zwłok na cmentarz.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się. 2249

Pierwsza cechowa szkoła kroju i szycia

zawiadamia, że lekcje dla nowowstępujących rozpoczną się 3 czerwca 1925 r. Zapisy trwają w dalszym ciągu codziennie. Szkoła dostępna dla obojga płci. Przy szkole pracownia. 2480

BRODNICA, Farna 4, naprzeciw kościoła katol.

Łaskawym Paniom

polecam mój specjalny Salon fryzjerski dla Pań przy ulicy **3-go Maja nr. 21**, gdzie wykonuje się wszelkie prace jak: czesanie, mycie głowy, manicurę i masaż, oraz przyjmuje wszelkie prace włosowe.

2484 **Helena Haniowa**

Dzielnego, trzeźwego

SZOFERA

do prowadzenia wozu ciężarowego poszukuje

Browar Kunterszyn, Grudziądz 2481

Poszukuje się od 1. VI. 25 lub później uczciwej i pracowitej **dziewczyny** do kuchni, która samodzielnie gotuje.

Zgłoszenia należy skierować 2247

W. Zwolińska, Grudziadz, Radzyńska 25

Tylko w salonie fryzjerskim Sienkiewicza 4 jest pierwszorzędna obsługa zadowolająca z prac i higjeną najwybredniejszą klijentelje tak w damskim jak i w męskim salonie. Farbowanie **włosów i warkoczy** na każdy kolor nie do poznania. Masaże elektryczne, pielęgnacja cery. Wszelkie prace włosowe w dużym wyborze. Polecam się łask. pamięci Sz. Paniom i Panom. **A. Pinno.**

JAJA 2486

świeże, w każdej ilości stale kupuje **na eksport**

Francusko Polski Dom Handlowy

Grudziądz — Telefon 344

Zakup codziennie

ul. Toruńska 17-19, róg ul. Kwiatowej.

Polecam na święta

ła Łososia wędzon.
ła Węgorza „
mięso jesiotra
ff. flondry tłuste
żywe liny i karasie
olbrzymie raki
humary — kawior
mięso żółwie 2550
ff. kalafiory
ff. owoc stołowy

B. Stippel

Kościelna 8 — tel. 622

Mieszkania

Umebl. pokój dla lepszego pana do wynaj. Lipowa 13a, II ptr.

Pokój umebl. do wynajęcia Kościuszki 22, II p. pr.

Pokój umebl. do wynajęcia Tuszewska Grobla 22

Pokój umebl. do wynajęcia Forteczna 17, I ptr. l.

Pokój dobrze umebl. z cał. lub częściow. utrzym. dla intelig. pana do wynajęcia ul. Kościuszki 6, II p. lewo

Pokój umebl. z całem utrzyman. do wynajęcia od 1. 6. ul. Groblowa 40

Skład z mieszk. w centum miasta do oddania Zgł. do Głosu Pom. pod nr. 2246p.

TORFIARKI

po cenach bezkonkurencyjnych

PRASY DO TORFU

o wielkiej działalności do zapędu mechanicznego.

Związkowa Centrala Maszyn

Tow. Akc. 1977

Poznań ul. Wjazdowa 9.

Miejsce wycieczkowe Zajączkowo

W drugie święto Ziel. Świąt popołudniu od godz. 3½ odbędzie się

koncert ogrodowy

(kapela wojskowa)

z następującą zabawą majową, na który zapraszam wszystkich starych gości i przyjaciół. — Osobnych zaproszeń nie wysyła się.

Fr. Bodammer.

Począwszy od 1-ej popoł półgodzinny ruch automobilowy Plac 23 Stycznia — Zajączkowo przez centr aut. Balewski, tel. 739 pozatem jednorazowa jazda o 1-ej popoł. od Placu 23 Stycznia autobusem. Podróż z powrotem o każdym czasie zapewniona. — W razie niepogody odbędzie się koncert w sali. 2230

1000 lub 2000 zł pożyczki 2528

poszukuje pod poważne zabezpieczenie. Reflektanci zechcą przesłać oferty do biura „PAR“ Grudziądz, ul. Toruńska 4 pod litery D. R.

Posady

Młodszy **SZOFER mechanik** poszukuje posady natychmiast lub od 1. 6. Zgłosz. do Głosu Pomorskiego pod nr. 2235p

Hotel Szydzik i Kasyno Plac 23 Stycznia nr. 1 i ulica Toruńska nr. 3 poszukuje natychmiast **bufetowego.** Kaucja, zapłacenie towarów przejętych albo inne pewności. 2516

Zdolni, inteligentni **akwizytorzy** na dobry zarobek potrzebni natychmiast. Wiadomość: **Ajencja Wschodnia** Rynek 10 2529

Młodsza 2524 **panienka do kasy** może się zgłosić od 1. 6. 1925 r. **Hipolit Kotliński** skład żelaza. Mickiewicza 24

Potrzebna **gospodyni-kucharka** do kasyna oficerskiego Zgłosz. do Głosu Pomorskiego pod nr. 2242p

Uczciwa **kobieta** albo **służąca** może się zgłosić Sobieskiego 1, II p. lewo

Służąca uczciwa potrzebna natychmiast. M. Behrendtowa, Szewska 2.

Kupna

Kupię lub wydzierżawię **sklep kolonialny** 2510 cukierków lub galanteryjny, ewtl. towarów krótkich. Zgł. do eksp. Głosu Pom. pod nr. 2510

Kupujemy stale beczki: od smoły, smalcu, oliwy, śledzi i inne. 2406A **Fabryka Tektury Dachowej W. Kutowski i Ska, Grudziądz** Ogrodowa 23. - Tel. 423

Ogłaszajcie w Głosie Pomorskim

Kino »ORZEŁ«

Od czwartku dnia 28 maja:

I. **»Królewski kochanek«** Dramat w 8-miu aktach z tajników dworu angielskiego.

II. **»Triumf poczciwca«** Bardzo wesoła komedyjka w 2-ch akt.

W niedzielę dnia 31 maja o g. 2 popoł. **wielkie przedstaw. dla dzieci**

Początek przedstawień o godz. 6^{45}, 8^{15}, w niedzielę o godzinie 4^{45}, 6^{30} i 8^{15}.

W sobotę dnia 30-go maja wieczorem **wielkie przedstaw. w ogrodzie »Tivoli«**

TIVOLI

W drugie święto

Wielka zabawa taneczna

Początek o godzinie 5-tej. 2534

Inspektorów na stałą pensję, djety i prowizję 2490

— oraz dzielnych —

akwizytorów

do działów ubezpieczeń ogniowego, kradzieży z włamaniem, transportów, szyb od rozbicia, na życie, oraz nieszczęśliwych wypadków

— poszukuje —

Towarzystwo Akcyjne Ubezpieczeń „POLONIA — VITA“ w Grudziądzu

---

Polecam w **olbrzymim wyborze** po cenach wyjątkowo tanich:

Czystą — Koniak
Rum — Arak 2450

wyrobu krajowego, francuskiego i gdańskiego

Likiery w najprzedniejszych gatunkach firm Kantorowicz. Kasprowicz, Mampe, Baczewski, Potocki i Bols.

Willi Marx, Mickiewicza 29 — Tel. 904

Restauracja »KAROLEWO«

Tuż przy dworcu Owczarki

Najpiękniejsze miejsce wycieczkowe

Śliczny ogród — obszerne ubikacje — duża sala — smaczne potrawy i napoje — ceny przystępne — poleca się Szan. Wycieczkowcom Auto przy końcu kolejki elektrycznej. O liczny udział uprasza **Schmidt**

Wielka sprzedaż świąteczna

po nadzwyczaj niskich cenach!

Konfekcja damska

Płaszcze letnie angielskie	31,00	28^{00}
Płaszcze kowerkot. ła wykończenie		95^{00}
Płaszcze ze sukna		85^{00}
Płaszcze rypsowe		125^{00}
Kostjumy z dobr. matej.	75,00	65^{00}
Kostjumy rypsowe		130^{00}
Spódnice	12,50	9^{00}
Bluski	15,00	10^{50}

Eleg. letnie suknie

z materj. muślin., Etaminy i jedwabiu, najlepsze wykończenie, prześliczne kolory —

po cenie **26**00, **32**00, **56**00

Konfekcja męska

Palta letnie angielskie	58,00	38^{00}
Palta letnie z lepszych materj.	75,00	62^{00}
Palta gabardynowe usjnowsze fasony		120^{00}
Ubrania letnie z mat. angielsk.	32,00	28^{00}
Ubrania letnie w dobr. gatunkach	65,00	48^{00}
Spodnie kamgarnowe w modn. paskach	35,00	32^{00}

Zadatkowany towar rezerwujemy do 30 dni.

Szmechel i Rozner Sp. Akc., Grudziądz J. Wybickiego 2/4

Telefon 160

2537